

Tornio

Tornion kaupunki

**Talousarvion 2025 ja -suunnitelman 2026–2027
laadintaohje**

Kaupunginhallitus 24.6.2024

Sisällysluettelo

1	Johdanto	2
2	Talousarviokäsittelyn aikataulu	3
3	Talousarvio 2025	4
3.1	Raami 2025	4
3.2	Käyttötalousosa	4
3.3	Sisäiset erät	5
3.4	Verotulot ja valtionosuudet	5
3.6	Sitovuustaso	9
3.7	Investointiosan laadinta	9
3.8	Esittämistarkkuus	9
3.9	Laadinnan ohjaus	10
3.10	Toimialajohtajan muistilista	10
3.11	Lisätietoa ja tukea talousarvion valmisteluun antavat:	10
3.12	Tytäryhteisöjen talousarviotyöskentely	11
4	Talousarviotavoitteet ja riskienhallinta	12
4.1	Tornion kaupungin strategiset tavoitteet 2021–2025	12
4.2	Kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi	13
4.3	Targetorissa täydennettävät kortit	14
	Liitteet	17
	Liite 1: Uusi virka/toimi	17
	Liite 2: Viran / toimen nimikemuutos	18
	Liite 3: Viran / toimen lakkauttaminen	19
	Liite 4: Tuloslaskelmaraami TA 2025	20
	Liite 5: Raami TA 2025 lautakunnittain	21
	Liite 6: Talousarvioraami 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027	32
	Kuviot	
	Tornion kaupunkistrategian tiivistelmä	12
	Kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi	13
	Riskienhallinta ja riskienhallintaprosessi	16
	Taulukot:	
	Taulukko 1. Verotuloarvio vuodelle 2025–2027	5
	Taulukko 2. Ennakolliset valtionosuudet 2025	6
	Taulukko 3. Kunta-alan sopimuskorotukset 2025	8

1 Johdanto

Kuntalaki 110 § Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa (Tornion kaupunkistrategia 2030) ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämän määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarvion tasapainottaminen 2024–2027

Kuntatalouden ennusteet kertovat, että kuntien talous heikkenee nopeasti talouden suunnittelukaudelle 2024–2027. Synkentyvän talouden taustalla on useita syitä: verohäntien poistuminen, talouskasvun vaikeus, keskimääräistä ansiokehitystä korkeampi palkkojen nousu, ostopalvelujen kallistuminen, esim. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousu sekä erilaisten rahoitusvastuiden (mm. Työttömyydestä) lisääntyminen nostavat kuntien kustannuksia.

Huoli Tornion talouden tasapainosta konkretisoitui, kun syksyllä 2023, vuoden 2024 talousarviota valmisteltaessa kävi ilmi, että nykyinen menojen kasvuvauhti ja investointitaso ylittävät jatkuvasti odotettavissa olevan verotulojen ja valtionosuuksien vuosittaisen kehityksen. Mikäli kaupunki ei löydä riittävästi taloutta tasapainottavia keinoja, kaupungin taseessa olevat ylijäämät on syöty vuoteen 2029 mennessä.

Tästä johtuen, vuoden 2024 alussa käynnistettiin ohjelmatyö, johon valittu ohjausryhmä on etsinyt keinoja talouden tasapainottamiseksi vuoteen 2027 loppuun mennessä. Kehitys- ja sopeuttamistoimienpiteitä voidaan kuitenkin ehdottaa myös pidemmälle ajalle. Ohjausryhmä on kokoontunut kevään aikana 4 kertaa ja valtuustolle on järjestetty infotilaisuus 25.4. Valtuustolle esiteltiin 22.5. ohjausryhmän kartoittamat tasapainottamisvaihtoehdot, joista tullaan valitsemaan ne esitykset, joita lähdetään viemään eteenpäin. Päätökset vaihtoehtoesityksistä tehdään 21.8. jonka jälkeen ne viedään valtuuston käsittelyyn.

2 Talousarviokäsittelyn aikataulu

Talousarvion 2025 ja -suunnitelman 2026–2027 laadinta- ja käsittelyaikataulun pääkohdat:

Kesäkuu

24.6.2024 Talousarvion laadintaohje ja raami asetetaan kaupunginhallituksessa

Syyskuu

Talousarviot käsitellään lautakunnissa

16.9.2024 Toimielimet palauttavat talousarvionsa ja Targetor-korttinsa

30.9.2024 Talousarvion käsittely alkaa kaupunginhallituksessa

Lokakuu

Talouden tasapainotus kaupunginhallituksessa loka-marraskuussa

Talousarvioesitys käsitellään henkilöstöjaostossa ja yhteistyötoimikunnassa lokakuussa

7.10.2024 Tytäryhteisöjen talousarviot ja tavoitteet konsernijaostossa

14.10.2024 Kaupunginhallituksen toinen TA-käsittely

31.10.2024 Talousarviokirjan tekstit valmiina (toimintaympäristö, talous ja strategiset suuntaviivat)

Marraskuu

Talouden tasapainotus kaupunginhallituksessa loka-marraskuussa

4.11.2024 Kaupunginhallitus käsittelee veroprosentit, TA:n käsittely, investoinnit

11.11.2024 Kaupunginvaltuusto hyväksyy veroprosentit

18.11.2024 Kaupunginhallitus antaa talousarvioesityksen valtuustolle

Talousarvio esitellään medialle kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen

Joulukuu

2.12.2024 KH:n talousarvion käsittelyn varapäivä

9.12.2024 Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion

16.12.2024 Käyttösuunnitelman laadintaohje hyväksytään kaupunginhallituksessa

3 Talousarvio 2025

3.1 Raami 2025

Talousarvion 2025 raami annetaan ulkoisille tuloille ja menoille, muutosprosentti verrataan vuoden 2024 talousarvioon. Ulkoiset toimintatuotot ovat koko kaupungin osalta 18,4 milj. eur ja toimintakulut 80,8 milj. eur, josta henkilöstökulujen osuus 47,9 milj. eur. Raami on valmistelun pohjana ja tarvittaessa sitä tarkistetaan talousarvion yksityiskohtaisen valmistelun ja käsittelyn edetessä.

Talousarvioraamiin 2025 on ajettu henkilöpalkat kesäkuun tilanteen mukaisena. Palkoissa on huomioitu vuosille 2024–2025 hyväksytyt yleiskorotukset.

Sisäiset tulot ja menot lasketaan keskitetysti. Sisäiset tulot ja menot perustuvat annettuihin ulkoisiin menoihin, joten niiden muutoksilla ei ole tulosvaikutusta.

Vuoden 2025 talousarviossa sisäiset vuokrat tarkistetaan todellisiin kustannuksiin ja käytössä oleviin tiloihin.

3.2 Käyttötalousosa

Käyttötalousosa laaditaan ohjelmassa kustannuspaikka/toimintotasolla paitsi tilapalvelujen palvelualueella kustannuspaikka/kohdetasolla ja se sisältää toimielinkohtaisen tuloslaskelmamuotoisen talousarvion.

RD Budjetoinnin osoite: <http://213.139.182.148/raindancefp>.

Budjetointiohjelmassa vaiheeseen **LTK 2025** syötetään toimielimen talousarvioehdotus. Laadinnassa hyödynnetään aikaisempien vaiheiden TP 2023, TA 2024, TOT 6/2024 sekä Raami 2025 tietoja.

Talousarviovuoden 2024 kesäkuun toteuma päivitetään ohjelmaan 8.8.2024.

Toimialat huolehtivat itse talousarviotyöskentelystään ja ohjaavat budjetointia omissa toimielimissään ja palvelualueissaan. Budjetissa raamin 2025 tieto ei ole lautakuntatasoa pienemmällä tasolla sitova.

Toimintatuotot tulee arvioida tavoitteellisesti tulojen lisäämiseksi. Taksojen ja maksujen korotukset tulee ottaa huomioon. Toimialojen on esitettävä ulkoisista tuloista perustelut ja tieto siitä, miten toimialan kaikki tulot muodostuvat.

Budjetoijat käyvät toimialansa omien ohjeiden ja aikataulun mukaisesti laatimassa omat esityksensä vaiheeseen LTK 2025. Talousarviotyössä kaikkien tulee noudattaa sovittuja aikatauluja myös toimialan sisällä.

Toimielimien tulee käsitellä ja toimittaa talousarvioesityksensä 16.9.2024 mennessä.

3.3 Sisäiset erät

Sisäistä palvelua tuottavan yksikön (myyjän) on laadittava erittely myymistään palveluista ja niiden kustannuksista ostavalle yksikölle.

Tekniset palvelut toimittaa toimialoille ja talouspalveluille listat vuoden 2025 vuokrista, koroista ja siivouskustannuksista 30.9.2024 mennessä. Mahdollisista tilamuutoksista toimialat neuvottelet teknisten palveluiden kanssa.

Muista sisäisistä eristä myyjä toimittaa 30.9.2024 mennessä listan ostavalle toimialalle. Sama erittelylista on toimitettava myös talouspalveluille.

Sisäiset erät (toimistopalvelut, siivous ja vuokrat) syötetään budjettiohjelmaan keskitetysti talouspalveluissa 31.10.2024 mennessä.

Sisäisten toimistopalvelujen jakoperuste:

- Henkilöstöhallinto ja työhyvinvointi -> toimialojen henkilöstökustannukset (TA)
- Muut yhteiset palvelut, hallintopalvelut, kehittämispalvelut, tietohallintopalvelut, talouspalvelut ja hankintapalvelut -> toimialojen muut ulkoiset kustannukset (TA)

3.4 Verotulot ja valtionosuudet

Kunnan tulopohja rakentuu pääsääntöisesti verotuloista ja valtionosuuksista.

Verotuloennuste perustuu Kuntaliiton toukokuun verotulokehikkoon. Ennusteen mukaan verotulot vuodelle 2025 olisivat 53,4 milj. euroa, ja kasvaisivat 8,9 % talousarviosta 2024.

Taulukko 1. Verotuloarvio vuodelle 2025–2027.

VEROTULOT (1000 €)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos 2024–2025, €	Muutos 2024–2025, %
Kunnan tulovero	41 212	38 735	40 516	42 280	43 356	1 781	4,6 %
Kiinteistövero	7 202	7 404	7 410	7 410	7 410	6	0,1 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 335	2 896	5 496	5 817	6 203	2 600	89,8 %
VEROTULOT YHTEENSÄ	51 749	49 035	53 422	55 507	56 969	4 387	8,9 %

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: 1. kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja 2. opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta. Peruspalvelujen valtionosuus koostuu kuntien kustannuserojen sekä tulopohjan tasauksesta. Kustannuserojen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen erilaiset olosuhdetekijät. Tulopohjaa tasataan kunnan verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen kautta.

Valtionosuudet vuodelle 2025 on arvioitu Valtiovarainministeriön 29.4.2024 julkaiseman ennakkollisen valtionosuuslaskelman mukaisina. Laskelman mukainen arvioitu valtionosuus vuodelle 2025 on 11.399 milj. euroa, jossa kasvua vuoteen 2024 on noin 1,85 milj. euroa. Valtionosuuteen vaikuttavat mm. TE-palveluiden rahoitus vuonna 2025 ja työttömyysetuuskulujen kasvun kompensaatio sekä sote-uudistuksen muutosrajoitin ja järjestelmämuutoksen tasaus.

Taulukko 2. Ennakolliset valtionosuudet 2025.

VALTIONOSUUDET (1000 €)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos 2024–2025, €	Muutos 2024–2025, %
Peruspalvelujen valtionosuus	5 640	730	3 364	2 634	360,8 %
Valtionosuus verotulojen tasaus	6 501	6 002	6 587	585	9,7 %
Opetus- ja kulttuurit. valtionosuus	-210	-181	-462	-281	155,2 %
Verotulomenetysten kompensatio	3 292	3 331	1 910	-1 421	-42,7 %
VALTIONOSUUDET YHTEENSÄ	15 223	9 882	11 399	1 517	15,4 %

Verotuloennusteet ja valtionosuuslaskelmat päivittyvät ja tarkentuvat syksyn 2024 aikana.

Valtio valmistelee kuntien rahoitusjärjestelmän uudistamista 1.1.2026 alkaen. Talousarviovalmistelun tässä vaiheessa ei ole tiedossa millaisia muutoksia valtionosuusjärjestelmään on tulossa. Uudistuksella voi kuitenkin olla merkittävä vaikutus Tornion kaupungin tulopohjaan 2026 lukien.

Palkat

Henkilöpalkat, tilit 4011, 4013, 4014 sekä 4021 eli vakinaisen henkilöstön ja tilapäisten kuukausipalkkojen menoarviot siirretään budjetoinnin lähtötiedoiksi palkkajärjestelmästä. Kustannuspaikoilla budjetoija ei pääse muuttamaan näitä tilejä suoraan, vaan toimialoilla palkkatilien muutokset hoidetaan keskistetyksi.

Raamiin on ajettu henkilöstön palkat kesäkuun 2024 tilanteen mukaisena. Kesäkuun tilanteessa raamiin on huomioitu hyväksytyt virka- ja työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 30.4.2025 asti. Nykyiseen sopimukseen sisältyvät kehittämisohjelmaerän korotukset vuosille 2025–2027 (taulukko 1). Muut mahdolliset vuoden 2025 sopimuskorotukset eivät ole vielä tiedossa. Vuoden 2025 talousarviossa varaudutaan 2,19 % korotuksiin. Palkankorotusvaraus tulee automaattisesti huomioiduksi budjetointiohjelmassa jo olemassa olevan henkilöstön osalta. Uusien henkilöiden kohdalla palkankorotusvaraus tulee huomioida manuaalisesti palkkatiedon syöttövaiheessa.

Palkkojen sivukulut lasketaan budjettiohjelmassa. Henkilöstösivukulut valmistellaan vuoden 2024 sivukuluprosenttien ja kuntaliiton ennusteen mukaisesti.

Palkkojen ja henkilöiden tarkistus

Toimialojen tulee käydä huolellisesti läpi henkilöt ja palkat sekä tehdä tarvittavat muutokset budjettiohjelmaan (lisäykset, poistot, nimimuutokset yms.).

Kustannuspaikoille toimitetaan ao. kustannuspaikan henkilöstön tiedot tarkistamista ja mahdollisia muutoksia varten elokuun aikana.

VIRAT JA TOIMET

Eläkkeelle jäävien henkilöiden virkojen/toimien täyttöesitykset tulee harkita ja perustella tapauskohtaisesti. Esitykset uusista viroista/toimista, nimikemuutoksista ja virkojen/toimien lakkauttamisista toimitetaan talouspalveluihin ja henkilöstöpalveluihin.

Uusi virka / toimi

Uusien virkojen/toimien esityksissä toimialat käyttävät liitteenä olevaa Uusi virka/toimi -lomaketta, johon kirjataan tarkat perustelut. **Huomaathan, että lomakkeelle on lisätty ohjeet palkka- ja sivukulujen laskemiseen.**

Nimikemuutokset

Nimikemuutoksissa käytetään liitteenä olevaa viran/toimen nimikemuutos -lomaketta. Esihenkilöiden **nimikemuutoksissa** tulee kiinnittää erityisesti huomiota nimikkeiden selkeyttämiseen vastuualueen laajuuden ja alaisten määrän suhteessa.

Viran / toimen lakkauttaminen

Viran/toimen lakkauttamisessa käytetään liitteenä olevaa viran/toimen lakkauttaminen -lomaketta.

Virka/toimiesityslomake on forms-muotoinen lomake, joka löytyy oheisesta linkistä <https://forms.office.com/e/5sT1C53ZNT>

Lomake kerää vastaukset yhdeksi excel-taulukoksi.

Kevan tasausmaksu (ent. eläkemenoperusteiset erät) on budjetoitu tilille 4110. Tasausmaksun suuruus perustuu kustannuspaikan henkilöstökuluihin ja jako on suoritettu keskitetysti talouspalveluissa. Vuoden 2025 tasausmaksun suuruus on Kevan 15.5.2024 ilmoittaman ennakkotiedon mukaan 1,2 milj. euroa. Lopullinen tasausmaksu vuodelle 2025 vahvistetaan joulukuussa 2024.

Taulukko 3. Kunta-alan sopimuskorotukset 2025.

Kunta-alan sopimuskorotukset 2025						
		KVTES	OVTES	TS	TTES	LS (eläinlääkärit)
1.2.2025	Kehittämishjelmaerä (keskitetty erä)	0,40 %	0,20 % + 0,10 % (0,40 % osio G)	0,40 %	0,40 %	
1.6.2025	Kehittämishjelmaerä	0,40 %	0,50 % (0,40 % osio G)	0,50 %	0,40 %	0,80 %

Taulukon lähde:

<https://www.kt.fi/sopimukset/ohjeet/kvtes/kunta-alan-sopimuskorotukset-2024-2025>

3.6 Sitovuustaso

Määrärahat ja tuloarviot määritellään talousarviossa sitoviksi joko brutto- tai nettoperiaatteen mukaan. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään sitovuustasosta. Sitovuus merkitsee sitä, että esim. määrärahaa ei voi ylittää ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Valtuustoon nähden sitovuudessa ei ole muutoksia kuluvaan vuodesta ja se on toimialakohtaisesti seuraava:

Bruttotulot ja bruttomenot	Nettositovuus
Tarkastuslautakunta	Elämänlaatulautakunta
Keskushallintopalvelut / KH	Aineen taidemuseon johtokunta
Sivistyslautakunta	Perämeren jätelautakunta
Teknisten palvelujen lautakunta	Meri-Lapin ympäristölautakunta
	Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto
	Meri-Lapin työllisyyslautakunta

3.7 Investointiosan laadinta

Toimielinten tulee harkita ja perustella erittäin tarkasti esitettävien investointikohteiden aikataulus ja tarpeellisuus. Toimielinomainen investointilomake lähetetään syyskuun alussa toimialoille.

Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankeryhmille. Hankeryhmiä ovat esim. kiinteä omaisuus, irtainomaisuus, talonrakennus, julkinen käyttöomaisuus jne. Investointiosassa arvioidaan talousarviovuonna tarvittava määräraha sekä esitetään edellisinä vuosina hankkeeseen käytetty määräraha ja suunnitelmavuosille arvioitu käyttötarve.

Investointiosan lomakkeen perustelut-kohdassa esitetään lyhyt perustelu investoinneille; hankeryhmästä luetellaan yksittäiset hankkeet ja niiden kustannusarvio sekä valmistumisajankohta.

Investointiosan hankkeen arvo on vähintään **10 000 euroa**.

3.8 Esittämistarkkuus

Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien käyttötalouden osan meno- ja tuloarviot esitetään **10 euron tarkkuudella** yleisiä pyöristyssääntöjä noudattaen. Investointimenoksi esitetään sellainen hanke, jonka yksikköhinta on vähintään 10 000 euroa. **Investointiosassa esittämistarkkuus on 1 000 euroa.**

3.9 Laadinnan ohjaus

Jokainen toimiala laatii oman työjärjestyksensä talousarvion laatimisprosessin läpiviemiseksi talousarvion laatimishjeessa annetun aikataulun puitteissa. Usean toimielimen toimialojen johtoryhmätyöskentely korostuu heti talousarviotyön alkuvaiheessa.

Henkilöstölle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa oman toimintansa suunnitteluun. Suunnittelun alkuvaiheessa on suositeltavaa pitää esim. työyksikkökokous, jonka yhteydessä esitellään myös Tornion kaupunkitason tavoitteet toimialan toiminnan pohjaksi.

Elo-syyskuun aikana käydään talousarvioneuvotteluita kaupunginjohtajan johdolla. Lisäksi kaupungin johtoryhmässä seurataan talousarvion valmistumisen etenemisestä.

Esihenkilöiden tulee huolehtia, että budjettia työstävillä henkilöillä on asianmukaiset käyttöoikeudet budjettiohjelmaan ja Targetoriin. Käyttöoikeus haetaan käyttöoikeuslomakkeella.

3.10 Toimialajohtajan muistilista

- ✓ Huolehdi, että alaisillasi on oikeudet budjettiohjelmaan. Tee tarvittaessa pyyntö käyttöoikeuslomakkeella.
- ✓ Vastuuta oman toimialan sisällä henkilöitä talousarvion ja toiminnallisten tavoitteiden laadintaan
- ✓ Investoinnit
- ✓ Targetor-kortit. Huolehdi, että toimialaltasi on täytetty seuraavat kortit määräaikaan mennessä: perustiedot, tunnusluvut, talousarviotavoitteet ja riskienhallinta
- ✓ Kirjoita sinun vastuullesi kuuluvat tekstit talousarviokirjaan. Pyydä hyvissä ajoin tarvittavat tiedot ja luvut tekstiäsi varten omalta toimialalta ja muilta asiaankuuluvilta tahoilta. Vastuuta tarvittaessa tekstin kirjoitusta alaisillesi.

3.11 Lisätietoa ja tukea talousarvion valmisteluun antavat:

- Palkat ja henkilöiden tarkistus: henkilöstöpäällikkö Elisa Parkkila p. 040 645 9660 ja henkilöstösuunnittelija Salme Kalliosalo p. 050 597 1615
- RD budjetointiohjelma: vs. taloussuunnittelija Tarja Järvelä p. 040 545 3459 ja pääkirjanpitäjä Virpi Kantolainen p. 040 630 8311 sekä kirjanpitäjä Paula Kittilä p. 040 626 8030
- Targetor Pro: kehitysjohtaja Sampo Kangastalo p. 040 764 0559 ja vs. taloussuunnittelija Tarja Järvelä
- Raamiin ja suunnitelmavuosiin liittyvät kysymykset: kaupunginjohtaja Jukka Kujala p.040 132 0403 ja vs. talousjohtaja Helena Bomström p. 050 597 2030
- Toiminnallisten tavoitteiden laadinta: toimialajohtajat: keskushallinto Sampo Kangastalo, sivistyspalvelut Ilkka Halmkrona p. 050 591 5142 ja Tarja Konola-Jokinen p. 040 664 7787, tekniset palvelut Markus Kannala p. 040 583 5980

3.12 Tytäryhteisöjen talousarviotyöskentely

Tytäryhteisöjen tulee laatia erilliselle lomakkeelle tuloslaskelma ja tase vuosille 2025–2027, minkä lisäksi tytäryhteisöt täydentävät Targetorissa Perustiedot-kortin.

Konsernijaosto käsittelee marraskuussa tytäryhteisöjen tavoiteasettelun ja talousarviotiedot vuosille 2025–2027. Konsernijaosto esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle tytäryhteisöille asetettavien tavoitteiden hyväksymistä talousarviovuodelle.

Tytäryhteisöt toimittavat talousarvioesityksensä 31.10.2024 mennessä.

4 Talousarviotavoitteet ja riskienhallinta

4.1 Tornion kaupungin strategiset tavoitteet 2021–2025

Kuntastrategia on kuntalain (410/2015) 37 §:n mukainen lakisääteinen asiakirja. Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntastrategiaa on tarkistettava vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Torniossa kuntastrategia on nimetty kaupunkistrategiaksi.

Tornion kaupunkistrategia valtuustokaudelle 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 25.4.2022 § 45. Kaupunkistrategia on tärkein strategiatason asiakirja, kaupungin päästrategia, jossa on määritelty kaupungin perustehtävä, visio sekä visiota toteuttavat strategiset päämäärät tavoitteineen, toimenpiteineen ja mittareineen. Lisäksi kaupunkistrategiassa on määritetty kaupungin kärkihankkeet ja toimintaperiaatteet.

Tornion kaupunkistrategia on ladattavissa kokonaisuudessaan kaupungin verkkosivuilta:

<https://www.tornio.fi/kaupunki-ja-hallinto/talous-ja-strategiat/kaupunkistrategia/>

Kuvio 2. Tornion kaupunkistrategian tiivistelmä.

4.2 Kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

Kaupungin toimintaa johdetaan voimassa olevan kaupunkistrategian mukaisesti. Kaupunkitason tavoitteet ohjaavat koko kaupungin kehittämistä ja ne ovat siten lähtökohtana yksityiskohtaisempia suunnitelmia laadittaessa. Tornion kaupungin strategiakauden talousarviot ja suunnitelmavuodet laaditaan siten, että ne toteuttavat voimassa olevaa kaupunkistrategiaa ja edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan.

Torniossa on ainoastaan yksi kaupunkitason strategia ja siitä johdettavat asiakirjat (suunnitelmat, ohjelmat) ovat strategian toteuttamishjelmia. Osa ohjelmista on kunnille lakisääteisiä ja osa vapaaehtoisia. Uuden kaupunkistrategian myötä toteuttamishjelmia uudistetaan ja ajantasaistetaan vaiheittain siten, että ne toteuttavat voimassa olevaa kaupunkistrategiaa. Strategian toteuttamishjelmien uusimistarve harkitaan ohjelma- ja suunnitelmakohtaisesti. Kaupunkistrategian tärkein toteuttamishjelma / työkalu on vuosittain laadittava kaupungin talousarvio.

Tornion kaupungin ylin päättävä toimielin eli kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuuston tehtävänä on päättää mm. Tornion kaupungin strategisista tavoitteista ja hyväksyä vuosittain niitä toteuttava kaupungin talousarvio. Kaupunginhallituksen tehtävänä on mm. vastata kaupungin hallinnosta, taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus ml. henkilöstö- ja konsernijaostot huolehtivat oman toimivaltansa puitteissa siitä, että kaupunkikonsernin päätöksenteko (lautakunnat, tytäryhteisöt) ovat linjassa kaupunginvaltuuston hyväksymien kaupungin strategisten tavoitteiden kanssa.

Kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävänä on valmistella ja toteuttaa strategiassa määritellyt kaupunkitason tulostavoitteet vastuualueillaan yhdessä henkilöstön kanssa. Strategian toimenpiteistä raportoidaan säännöllisesti osavuosikatsausten ja tilinpäätösten yhteydessä sekä tarvittaessa erikseen.

Kuvio 3. Kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi.

4.3 Targetorissa täydennettävät kortit

Tornion kaupungin toimiala- ja toimielinkohtaiset talousarviotavoitteet tulee laatia siten, että ne tukevat kaupungin strategisia tavoitteita.

Kaupunginvaltuustolle esitettävät toimialojen toiminnalliset tavoitteet laaditaan keskeisistä toiminnoista, joilla on olennainen merkitys toimialojen toiminnassa talousarviovuonna. Tavoitteet määritellään toimialoilla ja toimielimittäin omista lähtökohdista käsin ottaen huomioon kaupunkitason tavoiteohjauksen. Talousarvion toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vahvistetaan toimielimittäin, mutta toimiala ohjaa laatimisprosessia.

Toiminnalliset tavoitteet kirjataan Targetor Pro-ohjelmaan tuloskortilla, ne esitetään talousarviokirjassa toimialoittain seuraavilla tasoilla:

Toimialakohtaiset tavoitteet:

- Keskushallintopalvelut

Toimielinkohtaiset tavoitteet:

- Sivistyslautakunta
- Elämänlaatulautakunta (sis. Tornionlaakson museon johtokunnan tavoitteet)
- Aineen taidemuseon johtokunta
- Teknisten palvelujen lautakunta
- Meri-Lapin ympäristölautakunta (sis. Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaoston tavoitteet)
- Perämeren jätelautakunta
- Meri-Lapin työllisyyslautakunta

Toimialoilla tulee olla yksi tai useampia kaikkia toimielimiä koskevia yhteisiä tavoitteita, jotka omalta osaltaan tukevat sekä toimialan yhteneväisiä tavoitteita että Tornion kaupunkitason strategisia tavoitteita.

Tavoitteita laadittaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota tavoitteiden toteutumisen mittaamiseen (tunnusluvut). Tavoitteita tulee asettaa sellaiselle toiminnalle, jonka toteutumiseen toimiala voi itse vaikuttaa. Myös toimialan perustoiminta tulee jättää pääsääntöisesti tulostavoitteiden ulkopuolelle ja keskittyä olennaisiin toiminnan muutoksiin tai kehittämisen painopisteisiin.

Talousarviotavoitteet

Talousarviotavoitteet-kortilla täydennetään TA Tavoite ja TA Toimenpide -sarakkeet. Muihin sarakkeisiin ei täytetä tietoja talousarvion laatimisvaiheessa.

Perustiedot

Perustiedot-kortilla täytetään Targetorissa sekä toimiala- että lautakuntatasolla annettujen otsikoiden mukaisin tiedoin.

Tunnusluvut

Tunnusluvut-kortilla täytetään Targetorissa sekä toimiala- että lautakuntatasolla. Osa tunnusluvuista on kaikille yhteisiä, mutta toimialat voivat asettaa myös omia tunnuslukuja toiminnalleen (Huom! HYTE-kerroin). Toimiala- ja palvelualuekohtaiset tunnusluvut tulee syöttää talousarviovalmistelun yhteydessä järjestelmään.

Kaikkia toimialoja koskevat yhteiset toimiala- ja valtuustotason mittarit ovat:

Ulkoiset nettokustannukset €/asukas

- kuvaa nettokustannusten kehitystä asukasta kohden
- asukaslukuna käytetään tämän ohjeen mukaisia asukaslukuja (toteutunut, tavoite)
- lasketaan toimialoittain

Asukasluku 31.12.2023: 21 015 asukasta

Tornion kaupungin väestö		
	Tavoite	Ennuste*
2024	21 000	20 888
2025	20 750	20 748
2026	20 650	20 612

*) Tilastokeskuksen väestöennuste 2021

Htv-kehitys

- kuvaa käytettävissä olevan henkilöstöresurssin määrää ja sen kehittymistä
- lasketaan toimialoittain ja palvelualueittain
- henkilöstöpalvelut laskee ajankohtaiset htv-tiedot ja toimittaa ne palvelualueille

Kokousten ja pykälien määrät

- kuvaa kokoustoiminnan laajuutta toimielimittäin
- lasketaan toimielimittäin eriteltynä: lautakunnat, jaostot ja johtokunnat

Hankesalkku

Hankesalkku-kortti täytetään ainoastaan toimialatasolla Targetor Pro -järjestelmässä.

Riskienhallinta

Toimialojen tulee talousarvion laadinnan yhteydessä kartoittaa ja kuvata oman toimialan riskit ja tehdä merkittävimmille riskeille (riskiluku >16) toimenpidesuunnitelma. Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelmavuodet 2026–2027 sisältävät riskit kuvataan esim. seuraavan jaottelun kautta:

- sitoviin toiminnallisiin tavoitteisiin liittyvät riskit (strategiset riskit)
- toiminnalliset riskit
- taloudelliset riskit
- omaisuusriskit

Riskien toimenpidesuunnitelmat laaditaan suoraan Targetor Pro -ohjelmaan, jossa riskien toteutumista seurataan/täydennetään osavuosikatsausten yhteydessä.

Riskien kartoitus tehdään 16.9.2024 mennessä.

Tornion kaupungin riskienhallinta ja riskienhallintaprosessi on kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa.

Kuvio 1. Riskienhallinta ja riskienhallintaprosessi.

Liitteet

Liite 1: Uusi virka/toimi

Uuden viran / toimen kohdentuminen

Toimiala	Palvelualue	Palveluyksikkö

Perustamisajankohta

pp / kk / vvvv	
----------------	--

Nimike

Uuden viran nimike	
Uuden toimen nimike	

Perustelut viran / toimen perustamiseksi

--

Uuden tehtävän kuvaus

--

Uuden tehtävän pätevyysvaatimukset

--

Kulut

Hinnoittelutunnus	Palkkaus-esitys (henkilön kk-palkka)	Vuosi-kustannus (kk-palkka x 12,7)	Sosiaalikulut 22 % (vuosikust. x 0,21)	Kokonaiskust. perustamisvuonna (vuosikust. + sosiaalikulut)	Talousarvio-tili

Muut kulut (työskentelytilat, it-laitteet ja -ohjelmistot, oman auton käyttöoikeus, suojavaatetus yms.)

--

Päätökset

Toimielin	§			
Lauta-/johtokunta			puolletaan	ei puolleta
Yhteistyötoimikunta			puolletaan	ei puolleta
Henkilöstöjaosto			puolletaan	ei puolleta
Kaupunginhallitus			puolletaan	ei puolleta
Kaupunginvaltuusto			hyväksytty	hylätty

Liite 2: Viran / toimen nimikemuutos

Nimikemuutoksen kohdentuminen

Toimiala	Palvelualue	Palveluyksikkö

Muutosajankohta

pp / kk / vvvv	
----------------	--

Nimikemuutos

Nykyinen nimike (virka / toimi)	
Uusi nimike (virka / toimi)	

Perustelut nimikkeen muuttamiselle

--

Päätökset

Toimielin	§				
Lauta-/johtokunta			puolletaan		ei puolleta
Yhteistyötoimikunta			puolletaan		ei puolleta
Henkilöstöjaosto			puolletaan		ei puolleta
Kaupunginhallitus			puolletaan		ei puolleta
Kaupunginvaltuusto			hyväksytty		hylätty

Liite 3: Viran / toimen lakkauttaminen

Lakkauttamisen kohdentuminen

Toimiala	Palvelualue	Palveluyksikkö

Lakkauttamisajankohta

pp / kk / vvvv	
----------------	--

Lakkautettava virka / toimi

Lakkautettava virka	
Lakkautettava toimi	

Perustelut viran / toimen lakkauttamiselle ja uudelleen järjestämiselle

--

Päätökset

Toimielin	§				
Lauta-/johtokunta			puolletaan		ei puolleta
Yhteistyötoimikunta			puolletaan		ei puolleta
Henkilöstöjaosto			puolletaan		ei puolleta
Kaupunginhallitus			puolletaan		ei puolleta
Kaupunginvaltuusto			hyväksytty		hylätty

Liite 4: Tuloslaskelmaraami TA 2025

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	5 024 247	4 616 977	2 409 079	9 465 449	105,0
MAKSUTUOTOT	1 499 264	1 328 540	645 704	1 325 370	-0,2
TUET JA AVUSTUKSET	2 446 899	2 414 320	747 851	2 309 320	-4,3
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 550 825	5 322 370	3 444 661	5 324 580	0,0
TOIMINTATUOTOT	14 521 235	13 682 207	7 247 295	18 424 719	34,7
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-41 863 384	-44 471 860	-18 252 503	-47 920 100	7,8
PALKAT JA PALKKIOT	-33 533 732	-35 856 138	-14 852 129	-39 016 940	8,8
HENKILÖSIVUKULUT	-8 329 651	-8 615 722	-3 400 374	-8 903 160	3,3
ELÄKEKULUT	-6 983 980	-7 186 474	-3 052 183	-7 735 780	7,6
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 345 671	-1 429 248	-348 191	-1 167 380	-18,3
PALVELUJEN OSTOT	-14 341 083	-15 076 610	-6 398 035	-18 575 190	23,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 431 888	-7 055 985	-3 044 604	-7 148 500	1,3
AVUSTUKSET	-2 789 017	-3 469 420	-726 475	-5 860 980	68,9
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 064 264	-1 056 208	-450 983	-1 313 510	24,4
TOIMINTAKULUT	-66 489 636	-71 130 083	-28 872 600	-80 818 280	13,6
TOIMINTAKATE	-51 968 401	-57 447 876	-21 625 306	-62 393 561	8,6
VEROTULOT	51 749 230	49 035 000	20 580 059	53 422 000	8,9
VALTIONOSUUDET	15 222 748	9 881 660	3 976 700	11 399 611	15,4
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	285 142	387 760	143 141	387 760	0,0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	363 804	554 000	68 028	554 000	0,0
KORKOKULUT	-1 094 697	-1 000 000	-260 302	-1 000 000	0,0
MUUT RAHOITUSKULUT	52 089	-1 000	-14	-1 000	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-393 662	-59 240	-49 146	-59 240	0,0
VUOSIKATE	14 609 915	1 409 544	2 882 307	2 368 810	68,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-6 291 067	-6 000 000	-2 607 311	-6 000 000	0,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 291 067	-6 000 000	-2 607 311	-6 000 000	0,0
TILIKAUDEN TULOS	8 318 848	-4 590 456	274 996	-3 631 190	-20,9
VARAUSTEN MUUTOS	7 259	0	0	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	8 326 107	-4 590 456	274 996	-3 631 190	-20,9

Liite 5: Raami TA 2025 lautakunnittain

Tarkastuslautakunta

10 TARKASTUSTOIMI	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-43 331	-55 288	-16 186	-56 620	2,4
PALKAT JA PALKKIOT	-37 187	-45 469	-13 856	-46 310	1,8
HENKILÖSIVUKULUT	-6 144	-9 819	-2 330	-10 310	5,0
ELÄKEKULUT	-5 394	-8 166	-2 137	-9 120	11,7
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-750	-1 653	-193	-1 190	-28,0
PALVELUJEN OSTOT	-28 340	-39 370	-531	-40 050	1,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-33	-300	0	-300	0,0
TOIMINTAKULUT	-71 703	-94 958	-16 717	-96 970	2,1
TOIMINTAKATE	-71 703	-94 958	-16 717	-96 970	2,1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-71 703	-94 958	-16 717	-96 970	2,1

Keskushallintopalvelut

11 KESKUSHALL.PALVELUT	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	2 037 607	1 189 690	995 798	6 028 650	406,7
MAKSUTUOTOT	1 572	0	0	0	
TUET JA AVUSTUKSET	631 624	1 009 460	162 397	904 460	-10,4
MUUT TOIMINTATUOTOT	267 568	204 560	104 331	207 560	1,5
TOIMINTATUOTOT	2 938 370	2 403 710	1 262 526	7 140 670	197,1
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-3 188 873	-3 917 838	-1 424 686	-7 034 470	79,5
PALKAT JA PALKKIOT	-2 561 772	-3 195 268	-1 171 984	-5 730 150	79,3
HENKILÖSIVUKULUT	-627 101	-722 570	-252 702	-1 304 320	80,5
ELÄKEKULUT	-517 773	-625 496	-229 040	-1 134 750	81,4
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-109 328	-97 074	-23 662	-169 570	74,7
PALVELUJEN OSTOT	-3 262 990	-4 053 072	-1 380 661	-7 368 510	81,8
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-391 420	-450 730	-169 914	-462 220	2,5
AVUSTUKSET	-1 755 620	-1 840 630	-441 245	-4 207 900	128,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-323 234	-241 330	-81 093	-487 580	102,0
TOIMINTAKULUT	-8 922 137	-10 503 600	-3 497 600	-19 560 680	86,2
TOIMINTAKATE	-5 983 768	-8 099 890	-2 235 074	-12 420 010	53,3
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-219 137	0	-81 081	0	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-219 137	0	-81 081	0	
TILIKAUDEN TULOS	-6 202 904	-8 099 890	-2 316 155	-12 420 010	53,3
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-6 202 904	-8 099 890	-2 316 155	-12 420 010	53,3

Meri-Lapin työllisyyslautakunta

190 MERI-LAPIN TYÖLLISYYSLAUTAKUNT	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	0	0	0	4 458 960	
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	4 458 960	
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	0	-3 200 000	
PALKAT JA PALKKIOT	0	0	0	-2 603 530	
HENKILÖSIVUKULUT	0	0	0	-596 470	
ELÄKEKULUT	0	0	0	-518 620	
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	0	0	0	-77 850	
PALVELUJEN OSTOT	0	0	0	-2 000 000	
AVUSTUKSET	0	0	0	-1 306 000	
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	-250 000	
TOIMINTAKULUT	0	0	0	-6 756 000	
TOIMINTAKATE	0	0	0	-2 297 040	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	-2 297 040	

Sivistyspalvelut

40 SIVISTYSPALVELUT	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	1 252 421	1 566 215	597 120	1 566 270	0,0
MAKSUTUOTOT	985 428	787 240	441 587	784 070	-0,4
TUET JA AVUSTUKSET	1 577 477	1 359 860	579 729	1 359 860	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	66 747	33 980	31 497	33 980	0,0
TOIMINTATUOTOT	3 882 074	3 747 295	1 649 933	3 744 180	-0,1
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-30 468 360	-31 971 748	-13 376 629	-32 607 960	2,0
PALKAT JA PALKKIOT	-24 406 420	-25 731 861	-10 878 131	-26 549 360	3,2
HENKILÖSIVUKULUT	-6 061 940	-6 239 887	-2 498 498	-6 058 600	-2,9
ELÄKEKULUT	-5 083 938	-5 189 954	-2 234 106	-5 262 340	1,4
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-978 002	-1 049 933	-264 391	-796 260	-24,2
PALVELUJEN OSTOT	-7 120 680	-7 003 640	-2 921 348	-7 125 010	1,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 291 405	-1 655 640	-628 122	-1 671 740	1,0
AVUSTUKSET	-948 029	-1 516 610	-268 750	-1 538 990	1,5
MUUT TOIMINTAKULUT	-402 592	-576 928	-250 015	-584 450	1,3
TOIMINTAKULUT	-40 231 067	-42 724 566	-17 444 863	-43 528 150	1,9
TOIMINTAKATE	-36 348 993	-38 977 271	-15 794 929	-39 783 970	2,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-345 732	0	-136 855	0	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-345 732	0	-136 855	0	
TILIKAUDEN TULOS	-36 694 725	-38 977 271	-15 931 784	-39 783 970	2,1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-36 694 725	-38 977 271	-15 931 784	-39 783 970	2,1

Sivistyslautakunta

410 SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	912 527	1 236 055	418 659	1 236 110	0,0
MAKSUTUOTOT	684 654	539 270	319 550	536 100	-0,6
TUET JA AVUSTUKSET	1 173 851	677 050	373 543	677 050	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 844	7 880	6 742	7 880	0,0
TOIMINTATUOTOT	2 774 876	2 460 255	1 118 493	2 457 140	-0,1
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-26 826 825	-28 101 998	-11 849 190	-28 640 570	1,9
PALKAT JA PALKKIOT	-21 469 487	-22 608 899	-9 630 423	-23 319 520	3,1
HENKILÖSIVUKULUT	-5 357 338	-5 493 099	-2 218 767	-5 321 050	-3,1
ELÄKEKULUT	-4 490 876	-4 570 277	-1 982 493	-4 621 520	1,1
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-866 462	-922 822	-236 274	-699 530	-24,2
PALVELUJEN OSTOT	-6 388 389	-6 081 524	-2 669 451	-6 182 780	1,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-939 357	-1 215 120	-489 269	-1 228 210	1,1
AVUSTUKSET	-763 070	-988 010	-257 750	-1 004 820	1,7
MUUT TOIMINTAKULUT	-315 248	-452 290	-202 452	-457 660	1,2
TOIMINTAKULUT	-35 232 889	-36 838 942	-15 468 112	-37 514 040	1,8
TOIMINTAKATE	-32 458 013	-34 378 687	-14 349 619	-35 056 900	2,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-137 546	0	-43 562	0	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-137 546	0	-43 562	0	
TILIKAUDEN TULOS	-32 595 559	-34 378 687	-14 393 181	-35 056 900	2,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-32 595 559	-34 378 687	-14 393 181	-35 056 900	2,0

Elämänlaatulautakunta

460 ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	323 468	311 160	166 580	311 160	0,0
MAKSUTUOTOT	283 152	239 470	115 142	239 470	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	373 373	612 430	196 273	612 430	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	62 903	26 100	24 756	26 100	0,0
TOIMINTATUOTOT	1 042 897	1 189 160	502 751	1 189 160	0,0
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-3 278 871	-3 479 578	-1 396 380	-3 597 860	3,4
PALKAT JA PALKKIOT	-2 644 110	-2 808 110	-1 141 855	-2 928 900	4,3
HENKILÖSIVUKULUT	-634 761	-671 468	-254 524	-668 960	-0,4
ELÄKEKULUT	-534 265	-557 180	-228 755	-581 210	4,3
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-100 495	-114 288	-25 769	-87 750	-23,2
PALVELUJEN OSTOT	-685 092	-867 390	-228 399	-886 580	2,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-325 700	-395 560	-123 863	-397 820	0,6
AVUSTUKSET	-184 959	-528 600	-11 000	-534 170	1,1
MUUT TOIMINTAKULUT	-83 062	-120 108	-46 015	-122 170	1,7
TOIMINTAKULUT	-4 557 684	-5 391 236	-1 805 657	-5 538 600	2,7
TOIMINTAKATE	-3 514 787	-4 202 076	-1 302 906	-4 349 440	3,5
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-205 396	0	-91 834	0	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-205 396	0	-91 834	0	
TILIKAUDEN TULOS	-3 720 183	-4 202 076	-1 394 740	-4 349 440	3,5
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 720 183	-4 202 076	-1 394 740	-4 349 440	3,5

Aineen taidemuseon johtokunta

480 AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	16 426	19 000	11 881	19 000	0,0
MAKSUTUOTOT	17 622	8 500	6 895	8 500	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	30 253	70 380	9 913	70 380	0,0
TOIMINTATUOTOT	64 301	97 880	28 689	97 880	0,0
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-362 665	-390 172	-131 059	-369 530	-5,3
PALKAT JA PALKKIOT	-292 824	-314 852	-105 853	-300 940	-4,4
HENKILÖSIVUKULUT	-69 841	-75 320	-25 206	-68 590	-8,9
ELÄKEKULUT	-58 796	-62 497	-22 858	-59 610	-4,6
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-11 045	-12 823	-2 348	-8 980	-30,0
PALVELUJEN OSTOT	-47 199	-54 726	-23 497	-55 650	1,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-26 349	-44 960	-14 990	-45 710	1,7
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 282	-4 530	-1 548	-4 620	2,0
TOIMINTAKULUT	-440 494	-494 388	-171 094	-475 510	-3,8
TOIMINTAKATE	-376 194	-396 508	-142 404	-377 630	-4,8
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 790	0	-1 459	0	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 790	0	-1 459	0	
TILIKAUDEN TULOS	-378 984	-396 508	-143 863	-377 630	-4,8
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-378 984	-396 508	-143 863	-377 630	-4,8

Tekniset palvelut

60 TEKNISET PALVELUT	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	1 734 219	1 861 072	816 161	1 870 529	0,5
MAKSUTUOTOT	512 264	541 300	204 117	541 300	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	237 798	45 000	5 725	45 000	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 216 510	5 083 830	3 308 833	5 083 040	-0,0
TOIMINTATUOTOT	7 700 792	7 531 202	4 334 835	7 539 869	0,1
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-8 162 820	-8 526 986	-3 435 002	-8 221 050	-3,6
PALKAT JA PALKKIOT	-6 528 354	-6 883 540	-2 788 158	-6 691 120	-2,8
HENKILÖSIVUKULUT	-1 634 467	-1 643 446	-646 845	-1 529 930	-6,9
ELÄKEKULUT	-1 376 875	-1 362 858	-586 900	-1 329 570	-2,4
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-257 592	-280 588	-59 945	-200 360	-28,6
PALVELUJEN OSTOT	-3 929 073	-3 980 528	-2 095 495	-4 041 620	1,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 749 029	-4 949 315	-2 246 569	-5 014 240	1,3
AVUSTUKSET	-85 368	-112 180	-16 480	-114 090	1,7
MUUT TOIMINTAKULUT	-338 438	-237 950	-119 874	-241 480	1,5
TOIMINTAKULUT	-17 264 729	-17 806 959	-7 913 421	-17 632 480	-1,0
TOIMINTAKATE	-9 563 937	-10 275 757	-3 578 586	-10 092 611	-1,8
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-5 726 198	0	-2 389 375	0	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 726 198	0	-2 389 375	0	
TILIKAUDEN TULOS	-15 290 136	-10 275 757	-5 967 961	-10 092 611	-1,8
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-15 290 136	-10 275 757	-5 967 961	-10 092 611	-1,8

Teknisten palvelujen lautakunta

610 TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNT	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	780 682	799 860	279 697	799 860	0,0
MAKSUTUOTOT	119 371	177 960	21 841	177 960	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	237 798	0	5 725	0	
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 173 914	5 057 460	3 294 809	5 056 670	-0,0
TOIMINTATUOTOT	6 311 765	6 035 280	3 602 072	6 034 490	-0,0
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-6 542 153	-6 738 740	-2 706 334	-6 914 590	2,6
PALKAT JA PALKKIOT	-5 270 162	-5 442 795	-2 209 798	-5 627 590	3,4
HENKILÖSIVUKULUT	-1 271 992	-1 295 945	-496 536	-1 287 000	-0,7
ELÄKEKULUT	-1 064 497	-1 073 895	-448 896	-1 118 460	4,1
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-207 495	-222 050	-47 640	-168 540	-24,1
PALVELUJEN OSTOT	-3 692 503	-3 551 948	-1 993 334	-3 605 770	1,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 722 622	-4 903 025	-2 228 905	-4 967 200	1,3
AVUSTUKSET	-60 550	-81 990	-6 399	-83 390	1,7
MUUT TOIMINTAKULUT	-263 501	-160 390	-80 024	-163 010	1,6
TOIMINTAKULUT	-15 281 329	-15 436 093	-7 014 996	-15 733 960	1,9
TOIMINTAKATE	-8 969 563	-9 400 813	-3 412 924	-9 699 470	3,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-5 726 198	0	-2 389 375	0	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 726 198	0	-2 389 375	0	
TILIKAUDEN TULOS	-14 695 762	-9 400 813	-5 802 299	-9 699 470	3,2
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-14 695 762	-9 400 813	-5 802 299	-9 699 470	3,2

Perämeren jätelautakunta

691 PERÄMEREN JÄTELAUTAKUNTA	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	98 187	142 332	29 306	142 874	0,4
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	320	0	320	0,0
TOIMINTATUOTOT	98 187	142 652	29 306	143 194	0,4
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-78 812	-78 332	-25 738	-48 800	-37,7
PALKAT JA PALKKIOT	-63 880	-63 188	-21 059	-39 770	-37,1
HENKILÖSIVUKULUT	-14 932	-15 144	-4 679	-9 030	-40,4
ELÄKEKULUT	-12 571	-12 612	-4 294	-7 860	-37,7
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-2 361	-2 532	-385	-1 170	-53,8
PALVELUJEN OSTOT	-11 593	-52 160	-898	-53 040	1,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-212	-2 140	0	-2 170	1,4
MUUT TOIMINTAKULUT	-122	-1 840	-302	-1 470	-20,1
TOIMINTAKULUT	-90 740	-134 472	-26 938	-105 480	-21,6
TOIMINTAKATE	7 448	8 180	2 368	37 714	361,1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	7 448	8 180	2 368	37 714	361,1

Meri-Lapin ympäristölautakunta

695 MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2023	TA 2024	TOT 5/2024	Raami 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	855 349	918 880	507 158	927 795	1,0
MAKSUTUOTOT	392 894	363 340	182 276	363 340	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	0	45 000	0	45 000	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	42 596	26 050	14 024	26 050	0,0
TOIMINTATUOTOT	1 290 839	1 353 270	703 458	1 362 185	0,7
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-1 541 855	-1 709 914	-702 930	-1 257 660	-26,4
PALKAT JA PALKKIOT	-1 194 312	-1 377 557	-557 301	-1 023 760	-25,7
HENKILÖSIVUKULUT	-347 543	-332 357	-145 629	-233 900	-29,6
ELÄKEKULUT	-299 807	-276 351	-133 710	-203 250	-26,5
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-47 735	-56 006	-11 919	-30 650	-45,3
PALVELUJEN OSTOT	-224 977	-376 420	-101 263	-382 810	1,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-26 195	-44 150	-17 664	-44 870	1,6
AVUSTUKSET	-24 818	-30 190	-10 081	-30 700	1,7
MUUT TOIMINTAKULUT	-74 815	-75 720	-39 549	-77 000	1,7
TOIMINTAKULUT	-1 892 660	-2 236 394	-871 487	-1 793 040	-19,8
TOIMINTAKATE	-601 821	-883 124	-168 029	-430 855	-51,2
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-601 821	-883 124	-168 029	-430 855	-51,2

Liite 6: Talousarvioraami 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027

ULKOINEN TUOSLASKELMA	TA 2024	Raami 2025	Muutos, € TA 24 - TA 25	Muutos, % TA 24 - TA 25	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	4 616 977	9 465 449	4 848 472	105,0 %	9 465 449	9 465 449
Maksutuotot	1 328 540	1 325 370	-3 170	-0,2 %	1 325 370	1 325 370
Tuet ja avustukset	2 414 320	2 309 320	-105 000	-4,3 %	2 414 320	2 414 320
Muut toimintatuotot	5 322 370	5 324 580	2 210	0,0 %	5 321 580	5 321 580
Toimintatuotot yhteensä	13 682 207	18 424 719	4 742 512	34,7 %	18 526 719	18 526 719
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-44 471 860	-47 920 100	-3 448 240	7,8 %	-49 348 626	-50 335 598
Palkat ja palkkiot	-35 856 138	-39 016 940	-3 160 802	8,8 %	-39 797 279	-40 593 224
Henkilösivukulut	-8 615 722	-8 903 160	-287 438	3,3 %	-9 551 347	-9 742 374
Palvelujen ostot	-15 076 610	-18 575 190	-3 498 580	23,2 %	-18 946 694	-19 325 628
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 055 985	-7 148 500	-92 515	1,3 %	-7 291 470	-7 437 299
Avustukset	-3 469 420	-5 860 980	-2 391 560	68,9 %	-5 978 200	-6 097 764
Muut toimintakulut	-1 056 208	-1 313 510	-257 302	24,4 %	-1 339 780	-1 366 576
Toimintakulut yhteensä	-71 130 083	-80 818 280	-9 688 197	13,6 %	-82 904 769	-84 562 865
Toimintakate	-57 447 876	-62 393 561	-4 945 685	8,6 %	-64 378 050	-65 665 611
Verotulot	49 035 000	53 422 000	4 387 000	8,9 %	55 507 000	56 969 000
Kunnallisvero	38 735 000	40 516 000	1 781 000	4,6 %	42 280 000	43 356 000
Kiinteistövero	7 404 000	7 410 000	6 000	0,1 %	7 410 000	7 410 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 896 000	5 496 000	2 600 000	89,8 %	5 817 000	6 203 000
Valtionosuudet	9 881 660	11 399 611	1 517 951	15,4 %	11 399 611	11 399 611
Rahoitustuotot ja -kulut	-59 240	-59 240	0	0,0 %	-59 240	-59 240
Vuosikate	1 409 544	2 368 810	959 266	68,1 %	2 469 321	2 643 760
Poistot ja arvonalentumiset	-6 000 000	-6 000 000	0	0,0 %	-6 000 000	-6 000 000
Tilikauden tulos	-4 590 456	-3 631 190	959 266	-20,9 %	-3 530 679	-3 356 240
Varausten lisäys - / vähennys +						
Tilikauden yli/alijäämä	-4 590 456	-3 631 190	959 266	-20,9 %	-3 530 679	-3 356 240